

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

JAARVERSLAG

Commissie inzake Leerlingenrechten

2013-2014

AGODI
AGENTSCHAP VOOR
ONDERWIJSDIENSTEN

www.agodi.be

Colofon

Eindredactie:

Prof. Dr. Ludo M. Veny (voorzitter)
Peter Bex, Kurt Lambrechts en Michaël Van der Eycken
Agentschap voor Onderwijsdiensten

Met medewerking van:

Kurt Annendijck
Agentschap voor Onderwijsdiensten

Verantwoordelijke uitgever:

Prof. Dr. Ludo M. Veny
Voorzitter Commissie Inzake Leerlingenrechten
Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel

Grafische vormgeving:

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming
Departement Onderwijs en Vorming
Afdeling Communicatie
Yasmina Yahiaoui

Foto's:

Thinkstock

Depotnummer:

D/2016/3241/151

Inhoud

Voorwoord	4
Deel 1: Omtrent de Commissie inzake Leerlingenrechten	5
Vooraf: decretale aanpassingen	5
1.1 Samenstelling van de Commissie inzake Leerlingenrechten	5
1.2 Formele voorschriften en procedure	6
1.2.1 Ontvankelijkheid van de klachten	6
1.2.2 Termijnen	6
1.2.3 Wraking	7
1.2.4 Aanwezigheid van partijen en vertegenwoordiging	8
1.2.5 Onderzoeksmaatregelen	8
1.2.6 Beraadslaging, stemming en beslissing	8
1.2.7 Communicatie met partijen en interne communicatie met de administratie	8
1.2.8 Draagwijdte van de bevoegdheid van de Commissie	9
1.2.9 Voorstellen tot sanctionering	10
1.2.10 Beroepsmogelijkheid tegen de beslissingen van de Commissie	10
Deel 2: Enkele statistische gegevens inzake de aard van de klachten bij de Commissie inzake Leerlingenrechten gedurende de werkingsjaren 2013 en 2014	11
2.1 Evolutie van de klachten over de werkingsjaren 2005-2014	11
2.2 Aantal klachten ingedeeld volgens beslissing	12
2.3 Beslissingen bij de ontvankelijke klachten	12
2.4 Aantal klachten per onderwijsnet	13
2.5 Aantal klachten per provincie	14
Deel 3: Becommentarieerd overzicht en analyse van de beslissingen van de Commissie inzake Leerlingenrechten	14
3.1 De ontvankelijkheid van de verzoekschriften	14
3.1.1 Ratione temporis	14
3.1.2 Ratione materiae	15
3.1.3 Ratione personae	15
3.2 Recht op inschrijving	16
3.2.1 Regelgeving	16
3.2.2 Voorrang voor kinderen die tot dezelfde leefeenheid behoren als een reeds ingeschreven leerling	16
3.2.3 Aanmeldingsprocedure	17
3.3 Het vervullen van de toelatingsvoorwaarden	18
3.4 Redenen van weigering	18
3.4.1 Materiële omstandigheden die volgens het schoolbestuur of de inrichtende macht de veiligheid van de leerlingen in het gedrang kunnen brengen	19
3.4.2 Inschrijving onder ontbindende voorwaarde op basis van onvoldoende draagkracht.....	20
3.4.3 De betrokken leerling werd tijdens het lopende, het vorige of daaraan voorafgaande schooljaar definitief uitgesloten	20
3.4.4 Vaststelling en bekendmaking van de inschrijvingsperiode	21
3.5 Motivering	21
3.5.1 Formeel: de betekening van de weigeringsbeslissing	21
Deel 4: Beoordeling van de aanmeldingsprocedures door de Commissie inzake Leerlingenrechten	22
4.1 Regelgeving	22
4.2 Werkwijze	23
4.3 Cijfers	24
4.4 Behandeling dossiers	25
4.4.1 Basisonderwijs	25
4.4.2 Secundair onderwijs	27

Voorwoord

Voor u liggen de gebundelde jaarverslagen over de werkingsjaren 2013 en 2014 van de Commissie inzake Leerlingenrechten.

Ouders hebben vaak enige schroom om een klacht in te dienen bij de Commissie inzake Leerlingenrechten. Als voorzitter van de Commissie druk ik hen steeds op het hart dat het geen klacht tegen de school betreft. Het betreft een klacht tegen een niet-gerealiseerde inschrijving van de school. In 2013 ontving de Commissie 157 klachten tegen een niet-gerealiseerde inschrijving. In 2014 ontving de Commissie 107 klachten. Hiermee komt een einde aan de toename van klachten ten gevolge van de experimentele aanmeldingsprocedures.

Sinds 1 september 2012 is de Commissie inzake Leerlingenrechten ook bevoegd voor de toetsing van de aanmeldingsprocedures. Het aantal ingediende aanmeldingsdossiers voor 2013 en 2014 is gelijk. Het aantal ingediende dossiers die niet door de Commissie inzake Leerlingenrechten worden goedgekeurd daalt over de jaren.

Ik wens u alvast veel leesplezier toe.

Prof. Dr. Ludo M. Veny
Voorzitter

Deel I: Omtrent de Commissie inzake Leerlingenrechten

Vooraf: decretale aanpassingen

Tijdens de werkingsjaren 2013 en 2014 gebeurden er een aantal aanpassingen aan het inschrijvingsrecht. Uiteraard moest de Commissie inzake Leerlingenrechten met deze aanpassingen rekening houden in haar adviespraktijk, maar verder hadden deze aanpassingen geen belangrijke invloed op de werkzaamheden van de Commissie.

Op 12 maart 2014 keurde het Vlaams parlement het decreet betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften goed, beter bekend als het M-decreet. De goedkeuring van dit decreet heeft een invloed op de samenstelling van de Commissie inzake Leerlingenrechten. Wanneer de Commissie klachten behandelt die betrekking hebben op de inschrijving van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften (leerlingen met een gemotiveerd verslag dan wel een verslag dat toegang geeft tot het buitengewoon onderwijs), wordt de Commissie uitgebreid met leden met expertise op het gebied van de praktische realisatie van redelijke aanpassingen. Daarbij moet de betrokkenheid verzekerd zijn van personen met een handicap of een organisatie die hen vertegenwoordigt, van een personeelsvertegenwoordiging en een vertegenwoordiging van de onderwijsverstrekkers.

1.1. Samenstelling van de Commissie inzake Leerlingenrechten

5

De samenstelling van de Commissie inzake Leerlingenrechten door het ministerieel besluit van 9 november 2012 houdende aanstelling van de voorzitter en de leden van de Commissie inzake Leerlingenrechten. Dit besluit, ingegaan op 1 september 2012, geeft de huidige samenstelling van de Commissie weer¹. Toch blijft het, opdat de Commissie zijn werkzaamheden zou kunnen verderzetten, noodzakelijk dat de Commissie kan zetelen zonder dat het ministerieel besluit telkenmale aangepast moet worden.

In de bestuurspraktijk stemde de samenstelling van de Commissie evenwel niet steeds helemaal overeen met de samenstelling die in het ministerieel besluit werd weergegeven. Door nieuwe beroepsoriëntaties en onverenigbaarheden, maar ook wegens de tijdelijke onbeschikbaarheid van bepaalde leden en doordat het systeem van plaatsvervangers onvoldoende flexibel was (en blijft), moest de Commissie gedurende de voorbije jaren meermaals op zoek gaan naar nieuwe leden.

Artikel 5 van het besluit van de Vlaamse regering van 27 september 2002 betreffende de Commissie inzake Leerlingenrechten bepaalt dat een zitting rechtsgeldig is ingeval de voorzitter aanwezig is, evenals ten minste één lid van elke geleding, zoals bedoeld in artikel IV.7, §1, derde, vierde en vijfde lid, van het GOK-decreet. Dit betekent dat, naast de voorzitter, ten minste één lid aanwezig moet zijn dat vertrouwd is met de onderwijsregelgeving en het ruime onderwijsveld, één lid met een bijzondere kennis of verdienste op het vlak van de kinderrechtenbescherming en één lid dat vertrouwd is met het grondwettelijk en administratief recht.

Dit weinig flexibele systeem van plaatsvervangers had, net als in de voorgaande werkingsjaren, eveneens in 2013 en 2014 tot gevolg dat de Commissie inzake Leerlingenrechten nu en dan in een niet-rechtsgeldige samenstelling moest zetelen. Opdat een zitting om die reden niet zou moeten worden verdaagd, wat geenszins in het belang van de betrokken partijen is en allermint een snelle rechtszekerheid ten goede komt, wijst de voorzitter de partijen in dat geval op de onregelmatige samenstelling van de Commissie en vraagt uitdrukkelijk of beide partijen geen bezwaar hebben de zitting en de uitspraak in die samenstelling te laten plaatsvinden. Bij bezwaar wordt de zitting uitgesteld.

¹ <http://www.ond.vlaanderen.be/leerlingenrechtenCommissie/MB-aanstelling-leden.htm>

1.2. Formele voorschriften en procedure

1.2.1. Ontvankelijkheid van de klachten

Met het oog op de laagdrempeligheid voor het indienen van de klachten stelt het huishoudelijk reglement van de Commissie inzake Leerlingenrechten minimale vereisten voorop opdat een schrijven als een ontvankelijke klacht zou kunnen worden gekwalificeerd en vervolgens behandeld.

Zo moet de klacht in het Nederlands, schriftelijk, gedagtekend en ondertekend worden ingediend. Ze moet tevens de identiteit en het adres van de verzoekende partij, de identiteit en het adres van de geweigerde leerling(en) en de identiteit en het adres van de verwerende partij of een afschrift van de bestreden beslissing van het schoolbestuur bevatten.

Overeenkomstig het huishoudelijk reglement neemt het secretariaat bij het ontbreken van één van de voormelde gegevens in de klacht, contact op met de verzoekende partij. Om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk klachten ontvankelijk zijn, is eveneens de bestuurspraktijk gegroeid dat het secretariaat van de Commissie inzake Leerlingenrechten bij een "onvolledige" klacht overgaat tot het opvragen van de bijkomende stukken.

Het secretariaat van de Commissie inzake Leerlingenrechten ontving in 2013 en 2014 een aantal onvolledige klachten, en tevens klachten betreffende aangelegenheden die niet tot de bevoegdheid van de Commissie behoren. Bij klachten tegen een weigering tot inschrijving na een aanmeldingsprocedure vermeldde de verzoekende partij in een aantal gevallen alle scholen waarvoor de ouder(s) had(den) aangemeld. Het secretariaat contacteerde in dat geval de verzoekende partij om na te gaan tegen welke scho(o)l(en) de klacht gericht was. Er werden ook enkele verzoekschriften tegen de aanmeldingsprocedure op zich ingediend. Aangezien de Commissie over een dergelijke klacht niet kan oordelen, werd gevraagd aan de verzoekende partij om in het verzoekschrift tenminste de school van eerste keuze te vermelden.

6

Klachten worden vaak per e-mail ingediend. Ingeval het verzoekschrift niet ondertekend is, contacteert het secretariaat van de Commissie de verzoekende partij met de vraag om een ondertekend verzoekschrift te bezorgen. Om de onontvankelijkheid van klachten wegens formele gebreken tot een minimum te herleiden, aanvaardt de Commissie inzake Leerlingenrechten de datum van de elektronisch ingediende klacht op voorwaarde dat achteraf formeel nog wel een ondertekend verzoekschrift wordt ingediend.

1.2.2 Termijnen

1.2.2.1 Termijn van ontvankelijkheid

Opdat een klacht bij de Commissie inzake Leerlingenrechten – *ratione temporis* – ontvankelijk zou worden verklaard, moet zij ten laatste dertig kalenderdagen² na de vaststelling van de betwiste feiten worden ingediend. Die termijn is een vervaltermijn en kan niet worden gestuit, noch worden geschorst.

Eveneens tijdens de werkingsjaren 2013 en 2014 hanteerde de Commissie, steunend op artikel 35 van het Vlaams Openbaarheidsdecreet van 26 maart 2004, haar vaste adviespraktijk dat de termijn om een klacht in te dienen of een beroep in te stellen enkel begint te lopen voor zover de volledige beroepsprocedure bij de betekening van de bestreden beslissing expliciet aan de betrokkenen werd meegedeeld. Die bekendmakingsregeling geldt zowel ten aanzien van officiële schoolbesturen als ten aanzien van vrije schoolbesturen.

Net als tijdens de vorige werkingsjaren, stelde de Commissie in 2013 en 2014 vast dat er nog steeds scholen zijn die naar aanleiding van een vraag tot inschrijving geen weigeringsdocument aan de ouders overhandigen of binnen de decretaal voorgeschreven termijn van vier dagen toesturen. Dergelijke klachten waren bijgevolg, onverminderd de termijn waarbinnen ze werden ingesteld, *ratio temporis*, ontvankelijk. Sinds 1 september 2012 zijn schoolbesturen verplicht om binnen de voorgeschreven termijn een vast model van 'mededeling van niet-gerealiseerde inschrijving' (MNGI) aan de betrokken personen te bezorgen. De Commissie benadrukt in dit verslag uitdrukkelijk dat schoolbe-

² Voor de toepassing hiervan worden zaterdag, zondagen, wettelijke en reglementaire feestdagen en vakantieperiodes niet meegeteld.

sturen er alle belang bij hebben om een MNGI te bezorgen, teneinde te vermijden dat de klachten lang na het zich voordoen van de betwiste feiten aanhangig zouden worden gemaakt en toch behandeld zouden kunnen worden.

A fortiori kan bij ontstentenis van enig overhandigde of betekende schriftelijke weigeringsbeslissing een klacht nooit laattijdig zijn ingediend.

1.2.2.2 Termijn van behandeling

De decretaal bepaalde termijn waarbinnen klachten wegens weigering tot inschrijving door de Commissie worden afgehandeld bedraagt 21 dagen. De termijn waarbinnen de klachten moeten worden behandeld, is niet voorgeschreven op straffe van verval en wordt dus beschouwd als een termijn van orde. Aldus tast de overschrijding ervan de rechtsgeldigheid van de beslissing niet aan en moet aan de beslissing de nodige uitvoering worden gegeven.

De gemiddelde termijn waarbinnen de Commissie nadat de klacht werd ingediend tot een uitspraak kwam, bedroeg in 2013 en 2014 resp. 27 en 19 dagen. Deze langere termijn in 2013 valt te verklaren door het feit dat in juni van dat jaar 20 klachten werden ingediend. Deze klachten konden pas behandeld worden op de eerste zitting na de zomervakantie, aangezien de aanwezigheid van de raadsman van de verschillende partijen vereist was.

Wegens capaciteitsproblemen was een snelle beslissing van de Commissie aangewezen bij klachten die betrekking hadden op een weigering tot inschrijving in een school binnen LOP-gebied die decretaal verplicht met een aanmeldingsprocedure werkte. Een aanmeldingsprocedure is steeds het voorwerp van overleg binnen het LOP en wordt daar met de vereiste meerderheid goedgekeurd.

De scholen zijn gebonden aan de afspraken die betreffende de uitvoering van de procedure binnen het LOP werden gemaakt. Directies of vertegenwoordigers van schoolbesturen hadden dan ook niet veel tijd nodig om hun verweer voor te bereiden en hun aanwezigheid was bij de behandeling van de zaken niet altijd vereist. Belangrijker in die situaties was de aanwezigheid van de LOP-deskundige of personen die vanuit een andere organisatie nauw bij de aanmeldingsprocedure betrokken waren.

Tijdens de werkingsjaren 2013 en 2014 wensten ouders daarentegen wel vaak uitdrukkelijk zelf aanwezig te zijn, moest er rekening worden gehouden met de agenda van de voorzitter en de Commissieleden en kon een aantal beslissingen pas worden genomen na twee beraadslagingen ten gevolge van bijkomende onderzoeksmaatregelen.

Los van de aanmeldingsprocedure streefde de Commissie er ook in 2013 en 2014 steeds naar om alle klachten zo snel mogelijk te beslechten. Er werd daarbij zoals steeds een onderscheid gemaakt tussen die gevallen waarbij a) het recht op onderwijs acuut miskend was en de uitspraak van de Commissie een doorbraak kon betekenen voor de erkenning van het recht op onderwijs van de leerling en b) het recht op onderwijs op het moment van de klacht nog gewaarborgd was (bijvoorbeeld een klacht over een weigering voor het volgende schooljaar of ingeval na een weigering een inschrijving in een andere school was gerealiseerd).

1.2.3 Wraking

Hoofdstuk II van het huishoudelijk reglement van de Commissie inzake Leerlingenrechten bepaalt dat bij toepassing van de artikelen 828 en 829, tweede lid van het Gerechtelijk Wetboek – de leden en de voorzitter van de Commissie door de partijen en door het betrokken Lokaal Overlegplatform kunnen worden gewraakt; een lid dat weet heeft van een reden tot zijn eigen wraking, moet zich uit eigen beweging van de zaak onthouden.

In de loop van 2013 en 2014 hebben er geen wrakingen plaatsgevonden, noch op vraag van de partijen, noch op vraag van het LOP; evenmin heeft een lid zich op eigen initiatief aan een zaak moeten onttrekken.

1.2.4 Aanwezigheid van partijen en vertegenwoordiging

In 2013 zijn 16 zittingen georganiseerd waarop 145 klachten werden behandeld, 12 klachten werden voorafgaand aan de zitting ingetrokken. In 2014 werden 15 zittingen georganiseerd waarop 94 klachten werden behandeld, 13 zaken werden voorafgaand aan de zitting ingetrokken.

In 2013 kon de verzoekende partij de zitting niet bijwonen bij 29 zaken. In 2014 was dit bij 38 zaken het geval. In 2013 werden de ouders in 44 zaken bijgestaan door een raadsman. In 1 zaak werd de klacht ingediend door een meerderjarige leerling, die ter zitting werd vertegenwoordigd door zijn ouders. In 4 andere zaken in 2013 wensten de ouders een klacht in te dienen namens een meerderjarige leerling, maar deze klachten werden onontvankelijk verklaard.

In 2014 werden de ouders in geen enkele zaak bijgestaan door een raadsman. Eén meerderjarige leerling diende eveneens klacht in maar verscheen niet ter zitting.

In 2013 was bij 68 zaken de verwerende partij niet aanwezig. In 58 gevallen diende de school een verweerschrift in. In 2014 was de verwerende partij net als het jaar voordien bij 68 zaken niet aanwezig. Bij 13 zaken werd een verweerschrift ingediend door de school.

De directeurs van scholen zijn in de meeste zaken zelf aanwezig en worden soms bijgestaan door een lid van de inrichtende macht of het schoolbestuur, door de directeur van de scholengemeenschap of door een ander personeelslid. In 2013 liet de school zich in 38 zaken bijstaan door een raadsman of raadvrouw, in 2014 gebeurde dit niet.

1.2.5 Onderzoeksmaatregelen

8

In het werkingsjaar 2013 werd 5 keer overgegaan tot het nemen van bijkomende onderzoeksmaatregelen. Hierbij wou de Commissie telkens bijkomende informatie hebben over het feitelijke verloop van de handelingen van ouders en scholen tijdens een aanmeldingsprocedure.

In 2014 werd 13 keer overgegaan tot het nemen van bijkomende onderzoeksmaatregelen. De Commissie wou in 12 zaken extra informatie verkrijgen over het verloop van de handelingen van ouders en scholen tijdens een aanmeldingsprocedure. In één zaak wou de Commissie meer zekerheid krijgen over de chronologie van de inschrijvingen in een school voor Buitengewoon Secundair Onderwijs en ging daarbij over tot bijkomende onderzoeksmaatregelen.

1.2.6. Beraadslaging, stemming en beslissing

In alle zaken van 2013 en 2014 die door de Commissie inzake Leerlingenrechten zijn behandeld, heeft de Commissie de beslissingen met eenparigheid – en aldus in consensus – van stemmen genomen. In geen enkel geval was een stemming noodzakelijk om een meerderheidsstandpunt te bepalen.

In 2013 werden 12 klachten ingetrokken, in 2014 waren dat er 13. Ouders trekken hun klacht meestal in omdat de leerling is ingeschreven in een andere school of omdat ze niet meer aandringen op een inschrijving in de school van verwerende partij.

1.2.7 Communicatie met partijen en interne communicatie met de administratie

Indien een klacht bij de Commissie inzake Leerlingenrechten aanhangig wordt gemaakt, worden de partijen bij aangekend schrijven uitgenodigd en in de mate van het mogelijke ook per mail. De verzoekende partij wordt bovendien telkens ook met een gewone zending uitgenodigd. Een kopie van de beslissing wordt overgemaakt aan de inrichtende macht of het schoolbestuur.

In de uitnodiging van de partijen wordt verwezen naar het huishoudelijk reglement en de samenstelling van de Commissie inzake Leerlingenrechten, die beide terug te vinden zijn op de website. Indien nodig brengt het secretariaat de partijen telefonisch op de hoogte van de datum van de zitting zodra die door de Commissie is vastgesteld.

Daags na de zitting kunnen de betrokken partijen reeds mondeling – i.e. telefonisch – in kennis worden gesteld van de beslissing van de Commissie door het secretariaat van de Commissie inzake Leerlingenrechten. De beslissingen worden nadien aan beide partijen bij aangetekende brief bezorgd. Een afschrift van de beslissing wordt tevens per aangetekend schrijven naar de inrichtende macht of het schoolbestuur verstuurd. Indien de school waartegen een klacht wordt ingediend in een LOP-gebied gelegen is, wordt de deskundige van het betrokken LOP systematisch uitgenodigd op de zitting. In 2013 was de LOP-deskundige bij 129 zaken aanwezig, in 2014 was de LOP-deskundige aanwezig bij 66 zaken.

In het geval dat de LOP-deskundige niet aanwezig kon zijn, gaf die meestal voor de zitting wel een schriftelijke of mondelinge (telefonische) toelichting aan het secretariaat.

De ambtenaren van het Departement Onderwijs die meewerken aan de beleidsvoorbereiding in verband met gelijke onderwijskansen, worden systematisch uitgenodigd en nemen soms deel aan de openbare zittingen. De beraadslaging geschiedt uiteraard met gesloten deuren en bij afwezigheid van de personeelsleden van de voormelde administratie.

Op de website van de Commissie inzake Leerlingenrechten wordt elke zitting vooraf aangekondigd en worden alle uitspraken integraal – weliswaar geanonimiseerd, i.e. zonder vermelding van de namen – gepubliceerd.

1.2.8. Draagwijdte van de bevoegdheid van de Commissie

De Commissie inzake Leerlingenrechten heeft als bevoegdheid de weigeringen tot inschrijving te onderzoeken; de Commissie adviseert en oordeelt naar recht inzake het recht op inschrijving, zoals verankerd in het decreet basis-onderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs.

Een beslissing heeft voor de betrokkenen volgende gevolgen:

- » een ongegrondverklaring van de weigering wil zeggen dat de Commissie geoordeeld heeft dat deze niet correct is verlopen of in strijd is met de regelgeving; de leerling en de ouders kunnen zich daarop opnieuw aanbieden om een inschrijving in de school te bekomen. Een ongegrondverklaring van een weigering heeft evenwel niet automatisch een inschrijving tot gevolg. De Commissie inzake Leerlingenrechten kan zich namelijk niet in de plaats stellen van de school. De ouder(s) van de leerling en/of de leerling zelf moeten zich bijgevolg opnieuw aanbieden bij de weigerende school met een uitdrukkelijke en herhaalde vraag tot inschrijving. Om het recht op inschrijving te beoordelen, moet bij dit nieuwe verzoek rekening worden gehouden met de situatie op school (aantal inschrijvingen, inschrijvingsregister) zoals die gold op het moment van de eerste aanbieding van betrokkene. Zo kan een school zich bij deze tweede vraag tot inschrijving niet meer beroepen op de maximumcapaciteit als deze nog niet bereikt was op het moment van de eerste weigering van inschrijving die door de Commissie ongegrond is verklaard.
- » een gegrondverklaring van de weigering heeft tot gevolg dat de leerling in die school geweigerd blijft. Bij een gegrondverklaring van de weigering bestendigt de Commissie inzake Leerlingenrechten de beslissing van het schoolbestuur.

Voor de Commissie inzake Leerlingenrechten werden in 2013 twee klachten ingediend tegen een weigering tot inschrijving waarbij de weigeringsbeslissing gesteund was op de vaststelling van onvoldoende draagkracht³. De Commissie heeft bij de beoordeling van dergelijke klachten een marginale toetsingsbevoegdheid wat de motivering van de draagkrachtafweging betreft. Die marginale toetsing omvat twee aspecten. Enerzijds gaat de Commissie na of de voorgeschreven procedure correct gevolgd werd. Zo moet er worden aangetoond dat alle essentiële (procedure-) elementen vervuld zijn (bijvoorbeeld dat er overleg met de ouders werd gepleegd). Anderzijds moet de school de Commissie in staat stellen om te beoordelen of zij in voldoende mate met de decretaal voorgeschreven overwegingen rekening heeft gehouden (desgevallend met de medewerking van externe deskundigen).

³ Als gevolg van het M-decreet kan het schoolbestuur zich niet meer op de vaststelling van onvoldoende draagkracht beroepen, maar moet zij nagaan of de leerling mits redelijke aanpassingen kan participeren aan het onderwijs

Hetzelfde geldt voor een weigeringsbeslissing in 2014 van een school waar de betrokken leerling definitief was uitgesloten en als gevolg hiervan werd uitgeschreven (artikel 110/10§1) en een weigeringsbeslissing in 2013 voor een leerling die elders werd uitgeschreven als gevolg van een definitieve uitsluiting als tuchtmaatregel. Ook in deze gevallen meet de Commissie zich een marginale toetsingsbevoegdheid aangaande de uitsluitingsprocedure toe. De school moet aantonen dat zij de correcte procedure volgde, zodat de weigering tot inschrijving resp. op een formeel correcte tuchtbeslissing is gesteund (artikel 110/10§1), of conform is aan de vooraf door het LOP bepaalde criteria (artikel 110/10§2).

In het werkingsjaar 2014 werd de Commissie één keer geconfronteerd met een school die bij een weigering de beginselen van behoorlijk bestuur niet had nageleefd. In de zaak 2014/107 oordeelde de Commissie dat de gebrekkige communicatie over de instapdatum en de voorrangperiode voor broers en zussen een inbreuk inhield op de algemene richtlijnen inzake behoorlijk bestuur. Op grond hiervan besliste de Commissie dat het door het Decreet basisonderwijs gewaarborgde recht op inschrijving was miskend.

1.2.9 Voorstellen tot sanctionering

De beslissingen van de Commissie hebben op zich geen afdwingbaar karakter, maar de Commissie kan aan de Vlaamse Regering adviseren om een bedrag op de werkingmiddelen van de school in te houden of terug te vorderen. Tijdens de werkingsjaren 2013 en 2014 heeft de Commissie hier echter geen gebruik van moeten maken.

1.2.10 Beroepsmogelijkheid tegen de beslissingen van de Commissie

Tegen een uitspraak van de Commissie inzake Leerlingenrechten staat geen beroep open bij de Vlaamse Regering (artikel IV.8 Gelijke Onderwijskansendecreet). De beslissingen van de Commissie zijn evenmin aanvechtbaar voor de Raad van State (RvSt, Lefebre, nr.130.168 van 6 april 2004).

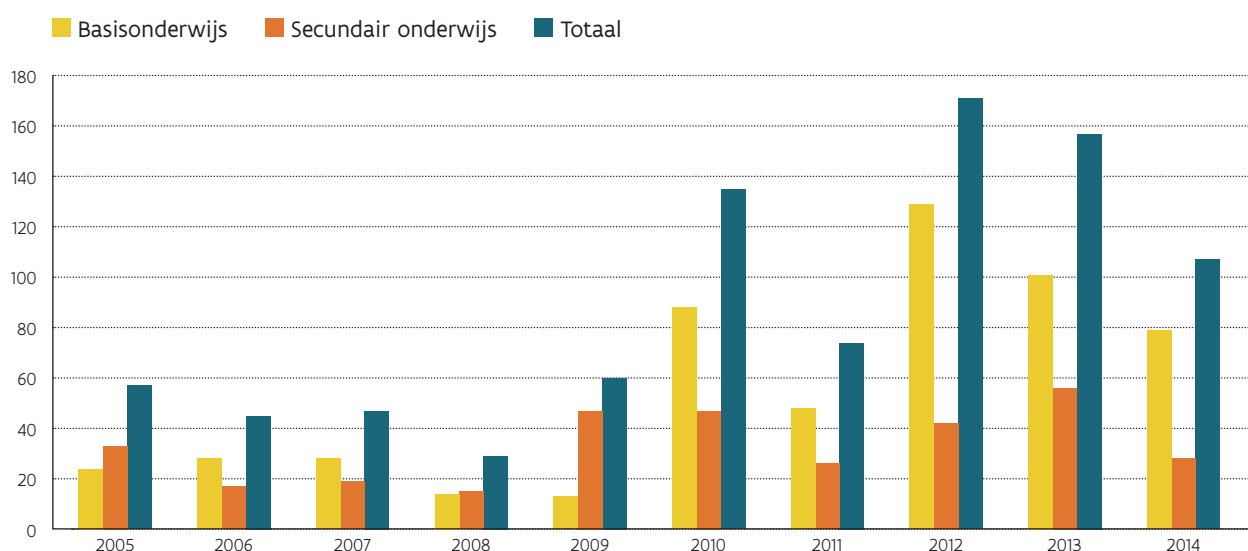
Deel 2: Enkele statistische gegevens inzake de aard van de klachten bij de Commissie inzake Leerlingenrechten gedurende de werkingsjaren 2013 en 2014

2.1 Evolutie van de klachten over de werkingsjaren 2005-2014

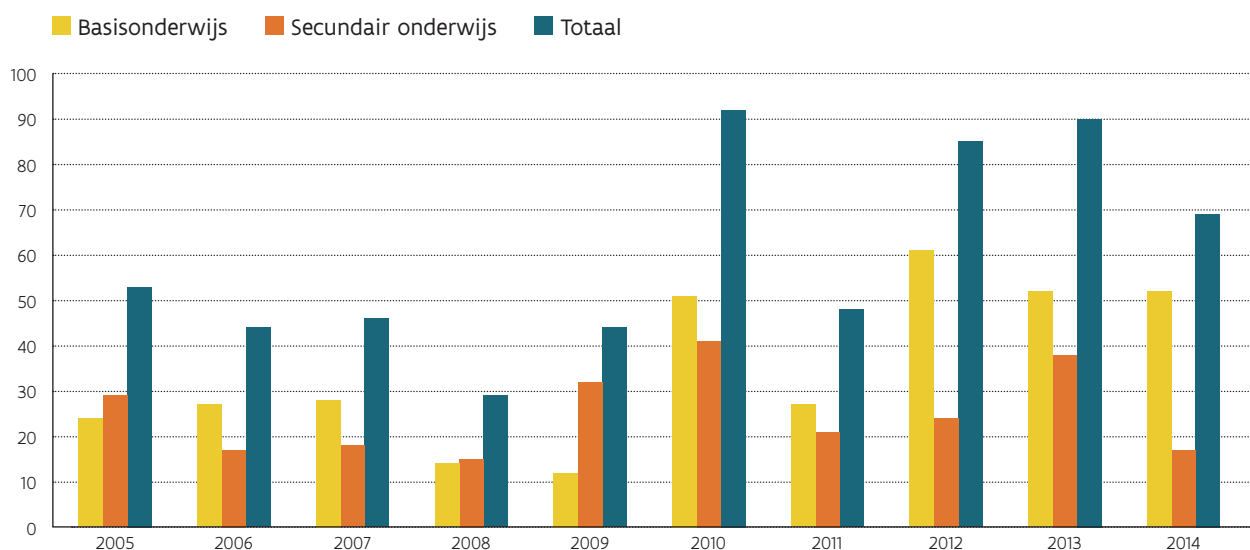
	Basisonderwijs		Secundair onderwijs		Totaal aantal klachten
	Aantal klachten	Aantal leerlingen	Aantal klachten	Aantal leerlingen	
2005	24	24	33	29	57
2006	28	27	17	17	45
2007	28	28	19	18	47
2008	14	14	15	15	29
2009	13	12	47	32	60
2010	88	51	47	41	135
2011	48	27	26	21	74
2012	129	61	42	24	171
2013	101	52	56	38	157
2014	79	52	28	17	107

11

Evolutie van het aantal klachten

Evolutie van het aantal leerlingen voor wie klacht werd ingediend

2.2 Aantal klachten ingedeeld volgens beslissing

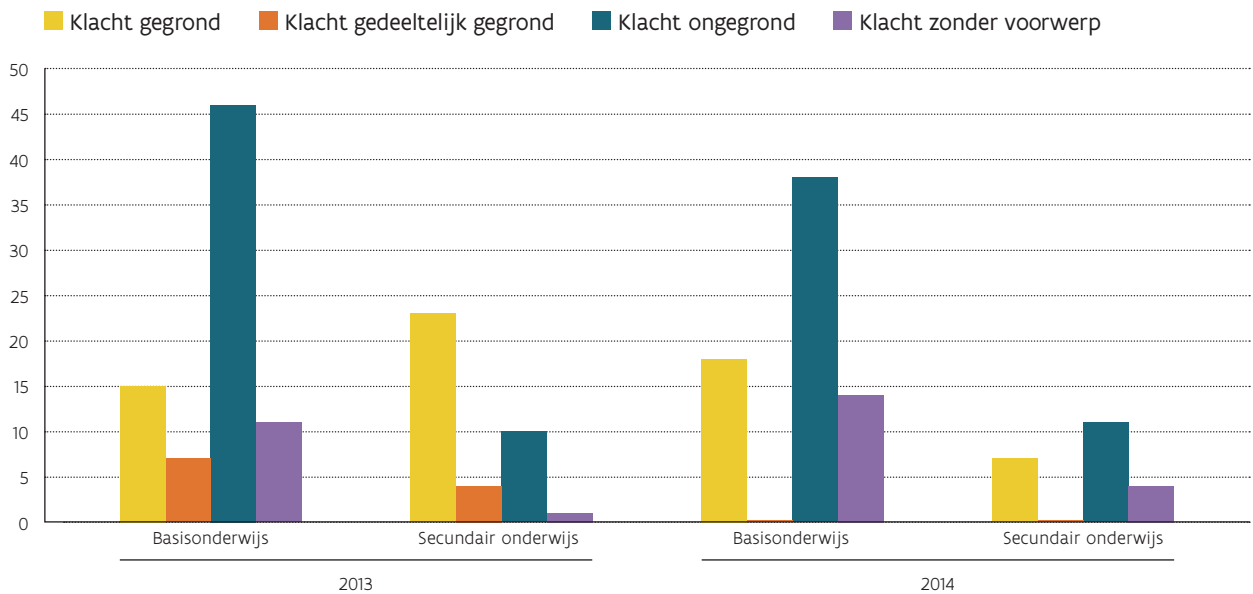
12

Beslissing		2013		2014	
		BO	SO	BO	SO
Ontvankelijke klachten	Klacht weigering gegrond	15	23	18	7
	klacht gedeeltelijk gegrond	7	4	0	0
	Klacht weigering ongegrond	46	10	38	11
	Klacht zonder voorwerp	11	1	14	4
Onontvankelijke klachten		18	7	1	1
Commissie onbevoegd		0	0	0	0
Ingetrokken klachten		4	8	8	5
Uitgesteld		0	3	0	0
Totaal		101	56	79	28
Totaal			157		107

2.3 Beslissingen bij de ontvankelijke klachten

	2013		2014	
	BO	SO	BO	SO
Klacht gegrond	15	23	18	7
klacht gedeeltelijk gegrond	7	4	0	0
Klacht ongegrond	46	10	38	11
Klacht zonder voorwerp	11	1	14	4

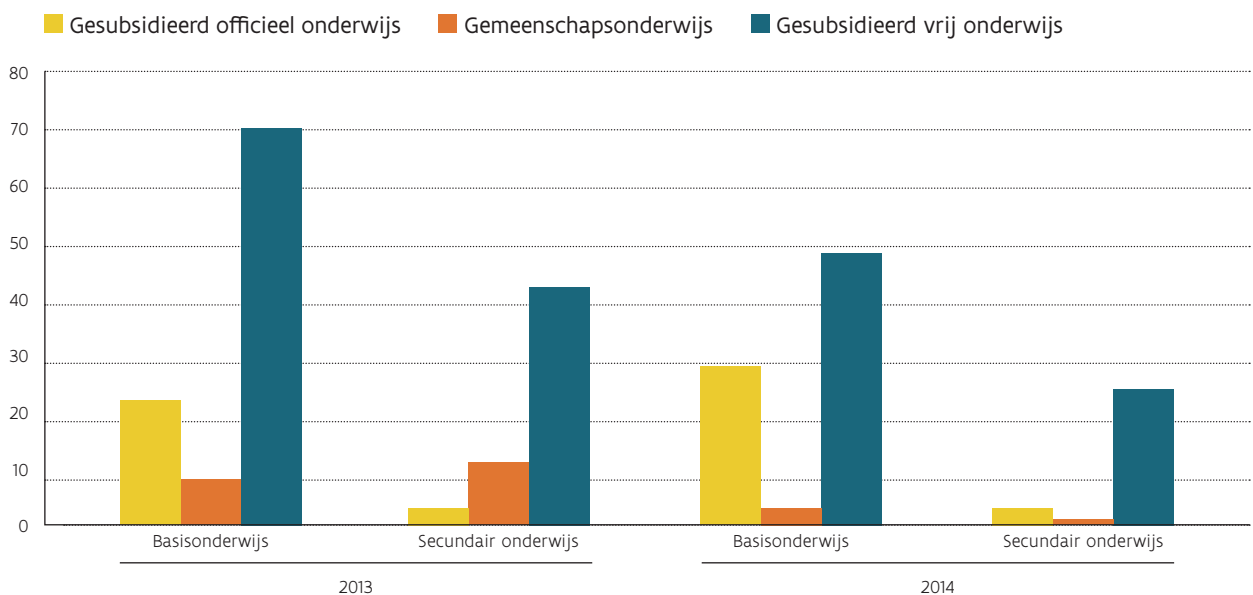
Beslissingen bij de ontvankelijke klachten

2.4 Aantal klachten per onderwijsnet

	2013		2014	
	BO	SO	BO	SO
Gesubsidieerd officieel onderwijs	22	3	28	3
Gemeenschapsonderwijs	8	11	3	1
Gesubsidieerd vrij onderwijs	70	42	48	24
Totaal	100⁴	56	79	28

Aantal klachten per onderwijsnet

⁴ Klacht 2013/54 werd niet opgenomen in deze telling. De klacht was gericht tegen de aanmeldingsprocedure van het LOP Brussel. Er werd dus geen school vermeld. De klacht was niet-ontvankelijk.

2.5 Aantal klachten per provincie

	2013		2014	
	BO	SO	BO	SO
Antwerpen	86	22	41	3
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	3	11	15	3
Limburg	0	3	2	1
Oost-Vlaanderen	10	8	15	3
West-Vlaanderen	1	0	4	0
Vlaams-Brabant	1	12	2	18
Totaal	101	56	79	28

Deel 3: Becommentarieerd overzicht en analyses van de beslissingen van de Commissie inzake Leerlingenrechten

14

In dit deel worden de beslissingen van de Commissie inzake Leerlingenrechten thematisch besproken, geduid en becommentarieerd. Hierbij wordt de Codex Secundair Onderwijs gevolgd en het decreet basisonderwijs.

3.1 De ontvankelijkheid van de verzoekschriften

Zowel artikel 110/14 van de Codex Secundair Onderwijs als artikel 37quater decies van het decreet basisonderwijs bepalen dat ouders en andere belanghebbenden naar aanleiding van een niet-gerealiseerde inschrijving een schriftelijke klacht kunnen indienen bij de Commissie inzake Leerlingenrechten. Klachten ingediend na de termijn van dertig kalenderdagen na vaststelling van de betwiste feiten zijn onontvankelijk.

De bemiddeling schort de termijn van dertig kalenderdagen op.⁴

3.1.1 Ratione temporis

Op de zitting van 24 oktober 2013 werd een klacht (2013/154) behandeld waaruit de Commissie niet kon opmaken of er al dan niet een reële vraag tot inschrijving was gesteld naar aanleiding van een telefonische vraag. De vaste adviespraktijk van de Commissie stelt dat een telefonische vraag tot inschrijving niet voldoet aan de vereisten van het decreet en de Codex aangezien de ondertekening van het inschrijvingsregister en de schriftelijke instemming met het schoolreglement en het pedagogisch project van de school de persoonlijke aanwezigheid van de ouders of de meerderjarige leerling vereist. Ingeval er enkel een telefonisch contact is, kan er dus geen weigeringsbeslissing genomen worden. De klacht werd bijgevolg zonder voorwerp verklaard.

Eén dossier werd onontvankelijk verklaard omdat de klacht ruimschoots na de vastgelegde termijn van 30 kalenderdagen (2014/98) werd ingediend.

⁴ Decreet basisonderwijs artikel 37quindecies §2 en Codex Secundair Onderwijs artikel 110/15 §2.

3.1.2 Ratione materiae

Bij de behandeling van klacht 2013/157, die behandeld werd op de zitting van 21 november 2013, rees de vraag of de Commissie ratione materiae bevoegd was. De klacht was weliswaar tegen een aanvechtbare rechtshandeling ingesteld, maar – prima facie – niet gericht tegen een beslissing houdende weigering tot inschrijving van een leerling in het leerplichtonderwijs, doch tegen de intrekking van een gerealiseerde inschrijving. In een gelijkaardig dossier (2013/31) ging het om een leerling met fysieke beperkingen waar de school zich na de inschrijving beriep op het feit dat zij niet de vereiste zorg en ondersteuning kon bieden. Volgens een vaste adviespraktijk acht de Commissie inzake Leerlingenrechten zich niet bevoegd, eens het subjectief recht op onderwijs door een effectieve inschrijving is gerealiseerd. Vanaf dat moment moet de miskennis van dat recht bij intrekking van de inschrijving door het schoolbestuur, hetzij in het raam van een subjectief contentieus bij de hoven en de rechtbanken van de rechterlijke macht worden aangekaart, hetzij voor het officieel onderwijs in het kader van het objectief contentieus bij verzoek tot vernietiging bij de Raad van State worden aangevochten. In beide gevallen kan, en zal, de onderwijsgebruiker gebruikmaken van een kortgedingprocedure. Deze klachten werden dan ook zonder voorwerp verklaard.

In de dossiers 2013/153 en 2014/105 verklaarde de Commissie zich onbevoegd aangezien de leerling werd uitgeschreven na een inschrijving.

Klachten 2013/80bis, 2013/138 en 2013/139 werden zonder voorwerp verklaard aangezien de verwerende partij inmiddels was overgegaan tot de effectieve inschrijving van de betrokken leerling.

Bij de klachten 2013/157, 2013/155 en 2013/130 tot en met 2013/133 konden de belanghebbenden op de zitting geen persoonlijk belang aantonen bij een uitspraak van de Commissie aangezien hun kind intussen was ingeschreven in een andere school en zij geen inschrijving in de betrokken school meer wensten. Deze klachten werden onontvankelijk verklaard. Hetzelfde gold voor klachten 2013/144 t.e.m. 2013/146, waar een leerling werd ingeschreven in een andere school, een school van hogere keuze, na een uitspraak van het Hof van Beroep.

Ook in 2014 waren er verschillende klachten die zonder voorwerp werden verklaard omdat men op de zitting geen belang meer had bij het handhaven van de klacht (2014/16, 2014/19, 2014/33bis, 2014/34bis, 2014/64, 2014/65, 2014/66, 2014/70bis tot 2014/75bis, 2014/84, 2014/85, 2014/86, 2014/87, 2014/88bis, 2014/96).

Klacht 2013/149 werd zonder voorwerp verklaard aangezien de verwerende partij op basis van een uitspraak van het Hof van Beroep te Antwerpen intussen was overgegaan tot de inschrijving van de verzoekende partij.

Bij de Commissie werd in 2013 ook driemaal een beroep ingediend voor een weigering tot inschrijving tijdens het vorige schooljaar. De Commissie verklaarde deze klachten telkens onontvankelijk aangezien ze al behandeld waren in het vorige schooljaar en aangezien er in de tussentijd ook een gerechtelijke procedure door de indieners was opgestart. (2013/46, 2013/47 en 2013/48).

Ook voor de zaak 2013/50 erkende de Commissie dat ze geen oordeel kon vellen gezien de hangende gerechtelijke procedure.

3.1.3 Ratione personae

Dossiers 2013/134 en 2013/140 van 22 augustus 2013 werden onontvankelijk verklaard aangezien de indiening niet gebeurde door de meerderjarige leerling zelf. De leerlingen maakten evenmin de klacht, ingediend door de ouders, tot de hunne.

3.2 Recht op inschrijving

3.2.1 Regelgeving

Artikel 110/1, 61 van de Codex Secundair Onderwijs omschrijft het beginsel van recht op inschrijving als volgt:

“Elke leerling heeft recht op inschrijving in de school of vestigingsplaats, gekozen door zijn ouders. Is de leerling twaalf jaar of ouder, dan gebeurt de schoolkeuze in samenspraak met de leerling. Bij de keuze van de vestigingsplaats wordt rekening gehouden met het aanwezige onderwijsaanbod. De inschrijving wordt genomen na ondertekening voor akkoord van de ouders van het pedagogisch project en school- of centrumreglement.”

Het decreet basisonderwijs hanteert een soortgelijke formulering in artikel 37bis:

“Elke leerling heeft recht op inschrijving in de school of vestigingsplaats, gekozen door zijn ouders. Is de leerling 12 jaar of ouder, dan gebeurt de schoolkeuze in samenspraak met de leerling. Voorafgaand aan een inschrijving biedt het schoolbestuur schriftelijk of via elektronische drager het pedagogisch project ..., en het schoolreglement, ... , aan de ouders en de leerling aan en geeft hierbij, indien de ouders dit wensen, toelichting. Indien het schoolbestuur het pedagogisch project of het schoolreglement via elektronische drager ter beschikking stelt, vraagt het de ouders of ze een papieren versie wensen te ontvangen. De inschrijving wordt genomen na ondertekening voor akkoord van de ouders van dit pedagogisch project en dit schoolreglement.”

Net als in 2012 was er ook in 2013 een school die de toegang weigerde voor de inschrijving van een kind (2013/45). Ingeval de ouders in de onmogelijkheid gebracht worden om een vraag tot inschrijving te stellen, staat dit in de feiten gelijk aan een weigering. In dossier 2013/28 bleek dat de ouders een volgehouden vraag tot inschrijving stelden, maar dat er door het schoolbestuur nooit werd overgegaan tot een daadwerkelijke inschrijving. Ook dit moet als een weigering worden beschouwd.

16

Op 24/10/2013 besliste de Commissie in zaak 2013/156 dat de klacht van verzoeker gegrond was, aangezien de leerling niet ingeschreven was voor het schooljaar 2013-2014 waardoor het recht op een gewaarborgde schoolloopbaan werd miskend. De leerling was namelijk in de voorbije schooljaren ingeschreven in de school, maar werd uitgeschreven na een afwezigheid in het begin van het schooljaar.

In een aantal klachtendossiers stelde men vast dat de indiener zich bij een school aanmeldde voor een inschrijving op momenten waarop er geen schoolgebeuren was. Deze klachten werden telkens ongegrond verklaard (2013/46, 2013/47, 2013/48, 2013/49) aangezien dit niet kan beschouwd worden als een formele vraag tot inschrijving.

3.2.2 Voorrang voor kinderen die tot dezelfde leefeenheid behoren als een reeds ingeschreven leerling

De Codex Secundair Onderwijs en het decreet Basisonderwijs stellen het volgende:

“Elke leerling die tot dezelfde leefentiteit⁵ behoort als een reeds ingeschreven leerling, heeft bij voorrang op alle leerlingen, in het eerste leerjaar van de eerste graad van het gewoon secundair onderwijs en in het buitengewoon secundair onderwijs, een recht op inschrijving in de betrokken school of de scholen die de inschrijvingen van de ene naar de andere school laten doorlopen...”

[Elke leerling die tot dezelfde leefentiteit behoort als een reeds ingeschreven leerling, heeft bij voorrang op alle leerlingen, een recht op inschrijving in de betrokken school of de scholen die de inschrijvingen van de ene naar de andere school laten doorlopen...”

In de zaken 2013/21, 2014/06, 2014/11, 2014/77, 2014/78, 2014/79 en 2014/97 constateerde de Commissie dat een aantal scholen onvoldoende inspanningen hadden geleverd om de voorrangregeling binnen een leefentiteit te communiceren, waardoor de ouders hun recht op inschrijving niet ten volle konden benutten. De klachten werden telkens ontvankelijk en gegrond verklaard. De Commissie vraagt schoolbesturen dan ook om de nodige aandacht te besteden aan de communicatie naar ouders over de voorrangperiode. In een ander dossier (2014/07) oordeelde de

Commissie dat de school voldoende inspanningen had geleverd om de voorrangregeling duidelijk te maken, deze klacht werd dan ook ongegrond verklaard.

In één geval besliste de Commissie dat een kind, in het kader van een adoptie, tot dezelfde leefentiteit diende gerekend te worden en bijgevolg ingeschreven moest worden in de school op basis van de voorrangregels, ook al was het op dat moment nog niet officieel ingeschreven op het adres (2014/63).

3.2.3 Aanmeldingsprocedure

Schoolbesturen en inrichtende machten kunnen voor de inschrijvingen beroep doen op een aanmeldingsprocedure, op voorwaarde dat die procedure met een dubbele meerderheid is goedgekeurd door het lokaal overlegplatform waarin de betrokken scholen participeren.

In nogal wat gevallen werd er klacht ingediend tegen de aanmeldingsprocedure zoals die goedgekeurd werd door de Commissie inzake Leerlingenrechten. Deze klachten werden ongegrond verklaard als bleek dat de aanmeldingsprocedure correct gevolgd was (2014/07, 2014/12, 2014/20, 2014/21, 2014/27, 2014/29 tot 2014/31, 2014/35 tot 2014/40, 2014/42 tot 2014/54, 2014/57 tot 2014/62, 2014/80 tot 2014/83, 2014/89 tot 2014/94).

Eén school voor buitengewoon secundair onderwijs besliste daarentegen om de toewijzing van de vrije plaatsen te laten gebeuren op basis van loting. Deze manier van toekenning veronderstelt een goedgekeurde aanmeldingsprocedure, wat voor deze school niet het geval was. De klacht werd dan ook gegrond verklaard (2013/61).

In 2014 gebeurde er een administratieve fout bij het toekennen van de plaatsen via een centraal aanmeldingssysteem. De school in kwestie loste dit op door de leerling die hierdoor benadeeld was in overtal te nemen. Een aantal andere ouders diende hiertegen klacht in, aangezien zij ervan uitgingen dat dit een negatieve invloed had op de rangschikking van hun kind. Aangezien zij dit niet aannemelijk konden maken, werden deze klachten telkens ongegrond verklaard (2014/102bis, 2014/103bis).

Klacht 2014/23 werd gegrond verklaard omdat de ouders van de betrokken leerling geen bericht van toewijzing ontvingen voor een school van hogere keuze.

In één geval vroeg de Commissie om bijkomende inlichtingen aan het LOP in verband met de gevolgde aanmeldingsprocedure, maar kreeg zij geen antwoord op deze vraag. Deze klacht werd gegrond verklaard (2014/32bis). Het is m.a.w. van groot belang dat de wijze waarop de rangschikking tot stand komt voldoende transparant is voor de ouders. Dit belang van transparantie naar ouders blijkt ook uit klacht 2014/22. In de aanmeldingsprocedure was voorzien dat leerlingen gekoppeld konden worden aangemeld, maar uit het bewijs van aanmelding kon men niet opmaken of het hier al dan niet ging om een gekoppelde aanmelding. Ook deze klacht werd gegrond verklaard.

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd bij een aanmelding voor een basisschool het getuigschrift van de kennis van het Nederlands van de ouder ten onrechte niet in aanmerking genomen, waardoor de leerling minder gunstig gerangschikt werd en niet kon ingeschreven worden. De Commissie oordeelde dat deze klacht gegrond was (2014/17). Bij dossier 2014/15 stelde de Commissie vast dat er twee verschillende manieren van ordening waren: één voor de toekenning van de vrije plaatsen en één voor ongunstig geordende leerlingen. De klacht hieromtrent werd ook gegrond verklaard.

Eén klacht werd gegrond verklaard nadat bleek dat binnen het LOP de afspraak was gemaakt dat er tijdens de aanmeldingen niet kon worden ingeschreven, tenzij het leerlingen betrof die verhuisden van buiten Antwerpen naar Antwerpen of die verhuisden binnen de stad en daardoor een lange afstand met het openbaar vervoer zouden moeten afleggen. De Commissie was van oordeel dat deze afspraak het beginsel van gelijke behandeling onvoldoende garandeerde (2014/03).

Bij enkele klachten bleek dat leerlingen ongunstig werden gerangschikt als gevolg van een technisch probleem, zoals het werken met een niet gesynchroniseerde aftelklok of het meedelen van een verkeerde link. In deze gevallen oordeelde de Commissie dat de leerling hierdoor niet benadeeld mocht worden (2014/09, 2014/10).

⁵ Leerlingen met ten minste één gemeenschappelijke ouder, of leerlingen met eenzelfde hoofdverblijfplaats.

Op 4 juni 2013 stelde de Commissie vast dat een leerling, ingeschreven in één school van een scholengemeenschap met voorrangrecht voor kinderen van dezelfde leefentiteit, zich niet meer kon aanmelden voor een andere school van dezelfde scholengemeenschap. Aangezien er geen decretale basis is om deze aanmelding te weigeren, oordeelde de Commissie dat het recht op onderwijs van deze leerling miskend was. De klacht werd gegrond verklaard (2013/113).

In dossiers 2014/69 en 2014/68bis beschouwde een school een leerling onterecht als een indicatorleerling waardoor deze ongunstig geordend werd. De klacht van de ouder hieromtrent werd gegrond verklaard.

3.3 Het vervullen van de toelatingsvoorwaarden

Artikel 37octies van het decreet basisonderwijs bepaalt:

“Een schoolbestuur weigert de inschrijving van een onderwijszoekende die niet voldoet aan de toelatingsvoorwaarden... Een inschrijving in de loop van het voorafgaande schooljaar is mogelijk onder de opschortende voorwaarde dat de onderwijszoekende op de dag van de effectieve instap aan de toelatingsvoorwaarden voldoet.”

Codex SO Artikel110/8 zegt het volgende:

“Een schoolbestuur kan de inschrijving van een onderwijszoekende die niet voldoet aan de bij decreet of besluit bepaalde toelatings-, overgangs- of instapvoorwaarden weigeren. Een inschrijving in de loop van het voorafgaande schooljaar of in het lopende schooljaar vindt plaats onder de opschortende voorwaarde dat de onderwijszoekende hetzij bij de effectieve start van de lesbijwoning hetzij bij beslissing van de toelatingsklassenraad, aan desbetreffende toelatings-, overgangs- of instapvoorwaarden voldoet.”

18

Leerlingen met een studiebewijs uitgereikt door een niet-Vlaamse onderwijsinstelling, moeten beschikken over een gunstige beslissing van de toelatingsklassenraad. Door het feit dat een school geen toelatingsklassenraad organiseerde (2013/135 tot en met 2013/137), was het recht om een leerling te weigeren niet vervuld. Deze klacht werd daarom ook gegrond verklaard. Klacht 2013/53 was gelijkaardig. Hierbij gaf een school te kennen dat ze, zonder het organiseren van een toelatingsklassenraad, informeel met het LOP had afgesproken dat ze voorlopig geen gewezen OKAN-leerlingen meer zou inschrijven.

In klacht 2014/104 weigerde een school een leerling op basis van een negatieve beslissing van de toelatingsklassenraad. De school nam deze beslissing op 12 september, hoewel de regelgeving rond de toelatingsvoorwaarden voorschrijft dat deze beslissing uiterlijk op 10 september moet worden genomen. De Commissie was van oordeel dat de school zich hierdoor niet kon beroepen op het niet voldoen aan de toelatingsvoorwaarden om de inschrijving te weigeren.

3.4 Redenen van weigering

De redenen om een leerling te weigeren zijn bepaald in het decreet Basisonderwijs en in de Codex Secundair Onderwijs.

Codex Secundair Onderwijs, artikel 110/9, 110/10:

“Voorafgaand aan een inschrijvingsperiode ..., moet een schoolbestuur voor al zijn scholen of vestigingsplaatsen met een eerste leerjaar van de eerste graad van het voltijds gewoon secundair onderwijs een capaciteit bepalen...

Onder capaciteit wordt het maximaal aantal leerlingen verstaan dat het schoolbestuur als in te schrijven vooropstelt, waardoor bij het overschrijden van die capaciteit elke bijkomende inschrijving wordt geweigerd.

Een schoolbestuur kan de inschrijving weigeren in een school waar de betrokken leerling het lopende, het vorige of het daaraan voorafgaande schooljaar werd uitgeschreven als gevolg van definitieve uitsluiting als tuchtmaatregel. Een schoolbestuur van een school voor gewoon secundair onderwijs waarvan de draagkracht onder druk staat, kan slechts na overleg en goedkeuring binnen het LOP de inschrijving in de loop van het schooljaar weigeren van een

leerling die elders werd uitgeschreven als gevolg van definitieve uitsluiting als tuchtmaatregel. Deze weigering moet gebaseerd zijn op en conform zijn aan vooraf door het LOP bepaalde criteria.”

In het decreet basisonderwijs worden de redenen van weigering eveneens limitatief weergegeven (artikel 37 novies en decies):

“Een schoolbestuur bepaalt voorafgaand aan een inschrijvingsperiode ..., voor al zijn scholen de capaciteit. Dit is het totaal aantal leerlingen dat het schoolbestuur per niveau, zoals bedoeld in het tweede, derde en vierde lid, als een maximaal aantal leerlingen ziet....

Een schoolbestuur weigert elke bijkomende inschrijving wanneer de capaciteit, ..., overschreden wordt en als een bijkomende inschrijving na de start van de inschrijvingen voor volgend schooljaar er toe zou leiden dat de capaciteit, ... , voor dat volgend schooljaar overschreden zou worden.

Een schoolbestuur kan de inschrijving weigeren in een school waar de betrokken leerling het lopende, het vorige of het daaraan voorafgaande schooljaar, ..., definitief werd verwijderd.”

In dossier 2013/116 van 4 juni 2013 weigerde een school een inschrijving omdat het schooljaar al te ver gevorderd was. De verzoekende partij kreeg geen bewijs van weigering, noch van inschrijving. Deze klacht werd gegrond verklaard.

In zaak 2013/30 werd een leerling geweigerd in een basisschool voor Buitengewoon Onderwijs omdat de school voorrang verleende aan een aantal kinderen die in het aan de school verbonden internaat verbleven. De Commissie oordeelde dat deze voorrangsregel decretaal niet voorzien is en men de leerling in kwestie dus niet kon weigeren op het moment van de inschrijving. Ook bij klacht 2013/64 gaf de Commissie te kennen dat scholen enkel voorrang kunnen toekennen aan die categorieën van leerlingen aan wie dit voordeel decretaal is toegekend.

Op 26 februari 2014 gaf de Commissie de ouders gelijk in een klacht omdat de school geen inschrijving wou doen op basis van pedagogische redenen (2014/02). Pedagogische motieven zijn niet als weigeringsgrond opgenomen in de Codex Secundair Onderwijs en kunnen dan ook nooit als reden worden ingeroepen om een leerling te weigeren.

Een school voor buitengewoon secundair onderwijs schreef leerlingen pas in na een bezinningsperiode die volgde op de kennismaking met de school. De Commissie oordeelde dat het schoolbestuur met deze werkwijze onvoldoende kon garanderen dat de chronologie van de inschrijvingen gerespecteerd werd en het recht op inschrijving van de leerling dus miskend werd (2014/28bis).

3.4.1 Materiële omstandigheden die volgens het schoolbestuur of de inrichtende macht de veiligheid van de leerlingen in het gedrang kunnen brengen

De Commissie inzake Leerlingenrechten gaat na of de vooropgestelde norm consequent gehanteerd wordt bij de inschrijvingen op de school en of het hanteren van een maximumcapaciteit een aspect vormt van de gangbare bestuurspraktijken van het schoolbestuur. Ofwel moet er een uitdrukkelijke beslissing voorhanden zijn waarin de norm door het schoolbestuur wordt vastgesteld, ofwel moet het schoolbestuur, bij ontstentenis van een geformaliseerde beslissing, aantonen dat het zich steunt op een praktijk die door de jaren heen steeds consequent werd toegepast.

De eventuele beslissing met betrekking tot het vastleggen van de capaciteit moet door het schoolbestuur worden genomen, tenzij in de organieke statuten wordt bepaald dat het schoolbestuur afstand doet van die bevoegdheid ten voordele van de directeur van de school. Uiteraard kan de uitvoeringsbevoegdheid om concreet de volverklaring te doen, wel aan de directeur worden gedelegeerd.

De schoolbesturen zijn verplicht om de capaciteit te bepalen voor het begin van de inschrijvingen (artikel 110/9, §1 van de Codex Secundair Onderwijs en artikel 37novies, §1 van het decreet Basisonderwijs).

In 2013 en 2014 werden verschillende klachten (2013/114, 2013/118bis, 2014/04, 2014/80, 2014/81, 2014/82, 2014/83, 2014/90, 2014/91, 2014/92, 2014/93, 2014/94, 2014/102bis en 2014/103bis) ongegrond verklaard nadat de Commissie

geen onregelmatigheid vaststelde in de manier waarop de maximumcapaciteit was vastgelegd, gecommuniceerd en toegepast. De vooropgestelde capaciteit was telkens bereikt op het moment van de vraag tot inschrijving.

Leerlingen konden, volgens de toen geldende regelgeving, ook niet geweigerd worden als er nog voldoende capaciteit in het huidige schooljaar was, zelfs niet wanneer de aanmeldingsperiode voor het volgende schooljaar reeds lopende was (2014/03). Deze regelgeving is intussen aangepast (artikel 37 novies, §4 van het decreet Basisonderwijs).

Bij de gegrond verklaarde klacht 2013/01 stelde de Commissie vast dat een school bij het bereiken van de vooraf bepaalde capaciteit niet overging tot het chronologisch noteren van alle gerealiseerde, uitgestelde en niet-gerealiseerde inschrijvingen. Hierdoor werd de eerste geweigerde leerling niet verwittigd toen er een plaats vrijkwam. De Commissie was van oordeel dat deze foutieve handeling van het schoolbestuur niet kon leiden tot een miskenning van het recht op onderwijs van deze leerling.

3.4.2 Inschrijving onder ontbindende voorwaarde op basis van onvoldoende draagkracht

Door de goedkeuring van het M-decreet kunnen scholen voortaan geen draagkrachtafweging meer doen, maar moeten zij bekijken of de leerling kan participeren mits redelijke aanpassingen. Omdat alle klachten in de werkingsjaren 2013 en 2014 nog op basis van de draagkrachtafweging waren, vermelden we hier enkel deze regelgeving.

Het decreet basisonderwijs stelde hierover:

“Het recht op inschrijving, ..., geldt onverkort voor leerlingen die blijkens een inschrijvingsverslag georiënteerd worden naar een type van het buitengewoon onderwijs.

20

Leerlingen die blijkens een inschrijvingsverslag georiënteerd worden naar een type van buitengewoon onderwijs, type 8 uitgezonderd, worden door een schoolbestuur van een school voor gewoon basisonderwijs ingeschreven, onder de ontbindende voorwaarde van de vaststelling van onvoldoende draagkracht in de school om tegemoet te komen aan de noden op het vlak van onderwijs, therapie en verzorging van de betreffende leerling.

Het schoolbestuur beslist tot weigering na overleg met de ouders en met het CLB dat de school begeleidt. Zij houdt daarbij ten minste rekening met de volgende elementen:

- 1. de verwachtingen van de ouders ten aanzien van het kind en ten aanzien van de school;*
- 2. de concrete ondersteuningsnoden van de leerling op het vlak van de leergebieden, sociaal functioneren, communicatie, mobiliteit;*
- 3. een inschatting van het regulier aanwezige draagvlak in de school inzake zorg. Het schoolteam concretiseert de mogelijkheden waarover ze beschikt om tegemoet te komen aan de noden van de betreffende leerling;*
- 4. de beschikbare ondersteunende maatregelen binnen en buiten het onderwijs;*
- 5. het intensief betrekken van de ouders bij de verschillende fasen van het overleg- en beslissingsproces.”*

De bepalingen in de Codex Secundair Onderwijs waren analoog aan deze in het decreet Basisonderwijs.

Op 19 september 2013 stelde de Commissie vast dat een secundaire school een leerling direct definitief weigerde op basis van onvoldoende draagkracht zonder daarbij de bovenstaande procedure te volgen. Klacht 2013/151 werd dan ook ontvankelijk en gegrond verklaard.

3.4.3 De betrokken leerling werd tijdens het lopende, het vorige of daaraan voorafgaande schooljaar definitief uitgesloten

Een schoolbestuur kan de inschrijving weigeren in een school waar de betrokken leerling het lopende, het vorige of het daaraan voorafgaande schooljaar werd uitgeschreven als gevolg van een definitieve uitsluiting als tuchtmaatregel. Dergelij-

ke weigering van inschrijving kan eveneens in een school waar de inschrijving van de ene naar de andere school doorloopt op basis van artikelen 110/1, § 4 van de Codex Secundair Onderwijs en artikel 37^{decies} van het decreet basisonderwijs.

In zaak 2013/152 weigerde een school een inschrijving van een leerling in het BSO omdat deze 3 jaar voordien definitief werd uitgesloten. Deze klacht werd gegrond verklaard aangezien de weigering niet conform de decretale bepalingen is.

Bij een andere klacht (2014/01) stelde de Commissie vast dat de procedure voor definitieve uitsluiting van een leerling niet correct werd toegepast. Aangezien de uitsluiting geen rechtsgeldige beslissing was, gold dit ook voor de weigering tot inschrijving. Deze klacht werd eveneens gegrond verklaard.

3.4.4 Vaststelling en bekendmaking van de inschrijvingsperiode

Schoolbesturen moeten duidelijk communiceren over de verschillende inschrijvingsperiodes voor de verschillende categorieën leerlingen.

Het wijzigen van de inschrijvingsperiodes en het niet of onvoldoende communiceren hierover kan aanleiding geven tot het gegrond verklaren van klachten, zoals bleek uit klacht 2014/67.

In 2013/150 werd een leerling uit een middenschool geweigerd in de hieraan verbonden secundaire school met hogere leerjaren (niet gelegen op dezelfde campus). Uit de communicatie aan ouders door de directie van de middenschool bleek echter dat de inschrijving gerealiseerd zou kunnen worden. Nadien bleek echter dat de leerling geweigerd moest worden omwille van het bereiken van de capaciteit. De Commissie oordeelde dat er geen correcte en adequate communicatie gebeurd was en dat de leerling alsnog ingeschreven moest worden.

Ook in een aantal andere gevallen bleek dat ouders hun rechten niet ten volle hadden kunnen uitoefenen als gevolg van een gebrekkige communicatie. Aangezien leerlingen hier geen nadeel van mogen ondervinden, werden deze klachten gegrond verklaard (2013/17 - 2013/20, 2014/05, 2014/11, 2014/77, 2014/78, 2014/79, 2014/97).

3.5 Motivering

3.5.1 Formeel: de betekening van de weigeringsbeslissing

Artikel 37^{terdecies}, §1 en artikel 110/13 van de Codex Secundair Onderwijs stellen:

“Een schoolbestuur dat een leerling weigert, deelt haar beslissing binnen een termijn van vier kalenderdagen bij aangetekend schrijven of tegen afgiftebewijs mee aan de ouders van de leerling en volgens afspraak aan de voorzitter van het lokaal overlegplatform.”

Bij een aantal klachten deelde de school de ouders niet mee dat er niet overgaan werd tot een inschrijving. Zoals steeds wanneer de school nalaat om de ouders een mededeling van niet-gerealiseerde inschrijving te bezorgen, oordeelde de Commissie in deze zaken telkens dat het een niet-gegronde weigering (2013/28, 2013/33, 2013/36, 2013/37, 2013/38, 2013/39, 2013/40, 2014/01, 2014/02 en 2014/95) betrof.

Scholen zijn ook verplicht om bij de betekening van de weigeringsbeslissing het door de Vlaamse Regering bepaalde model te gebruiken. Eén school liet dit na (2014/67), ook dit leidde tot de gegrondverklaring van de klacht.

Deel 4: Beoordeling van de aanmeldingsprocedures door de Commissie inzake Leerlingenrechten

In dit deel wordt de toetsing van de aanmeldingsprocedures door de Commissie inzake Leerlingenrechten besproken. De Commissie is hiervoor bevoegd sinds 1 september 2012 als gevolg van het decreet betreffende het inschrijvingsrecht van 25 november 2011.

4.1 Regelgeving

De goedkeuring van voorstellen van aanmeldingsprocedures door de Commissie is geregeld in artikelen 37*vicies quinquies* - 37*vicies septies* van het decreet basisonderwijs en artikelen 110/25 - 110/27 van de Codex Secundair Onderwijs.

De Commissie toetst de voorstellen enerzijds aan de decretale bepalingen inzake het recht op inschrijving en de aanmeldingsprocedures, en anderzijds aan de vier uitgangspunten van het inschrijvingsrecht, met name:

- » het realiseren van optimale leer- en ontwikkelingskansen voor alle leerlingen;
- » het vermijden van uitsluiting, segregatie en discriminatie;
- » het bevorderen van sociale mix en cohesie;
- » voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, de bescherming van de gelijke onderwijs- en inschrijvingskansen van Nederlandstaligen en het behoud van het Nederlandstalige karakter van het door de Vlaamse Gemeenschap erkend, gefinancierd of gesubsidieerd onderwijs

Schoolbesturen, meerdere schoolbesturen samen of een LOP (hierna naar verwezen als 'de initiatiefnemers') moeten uiterlijk op 15 september van het schooljaar voorafgaand aan het schooljaar waarvoor de inschrijvingen gelden hun voorstel van aanmeldingsprocedure voorleggen aan de Commissie. Schoolbesturen die de inschrijvingen voor schooljaar 2015-2016 voor type 9 wilden laten voorafgaan door een aanmeldingsprocedure konden - voor dit overgangsjaar - een aanmeldingsdossier indienen tot uiterlijk 16 februari 2015, maar deze aanmeldingsdossiers zijn niet opgenomen in dit jaarverslag.

De Commissie neemt over het voorstel van aanmeldingsprocedure een besluit uiterlijk twee maanden na de indiening. Het decreet bepaalt welke onderdelen een aanmeldingsdossier minimaal moet bevatten. Die elementen moeten de Commissie onder meer een zicht geven op de periodes waarin aangemeld en ingeschreven kan worden, op de wijze waarop kan worden aangemeld, op de communicatie over de aanmeldingen naar alle belanghebbenden, op de toepassing van de ordeningscriteria, op de omgang met klachten, enz.

Een volledig overzicht van de onderdelen van een aanmeldingsdossier is terug te vinden op <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14289> en <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=12254>.

Bij een positief besluit van de Commissie kan de initiatiefnemer de aanmeldingsprocedure toepassen totdat de betrokken regelgeving gewijzigd wordt of tot de initiatiefnemer de aanmeldingsprocedure wil wijzigen of stopzetten. Een uitzondering hierop vormen de aanmeldingsprocedures waarvoor de Commissie een goedkeuring verleent voor een beperkte periode.

Bij een negatief besluit van de Commissie kan de initiatiefnemer een aangepast voorstel indienen. De Commissie moet dan een beslissing nemen binnen een termijn van dertig schooldagen. Bij een negatief besluit van de Commissie over een (al dan niet aangepast) voorstel kan de initiatiefnemer de aanmeldingsprocedure voorleggen aan de Vlaamse Regering. In dat geval moet de Vlaamse Regering eveneens binnen een termijn van dertig schooldagen een beslissing nemen.

4.2 Werkwijze

De Commissie publiceerde op haar website een sjabloon waarmee initiatiefnemers een voorstel tot aanmeldingsprocedure konden indienen. Bij dit sjabloon moest de initiatiefnemer eveneens een aantal bijlagen voegen. Het sjabloon bestond uit een aantal rubrieken die door de initiatiefnemers moesten worden ingevuld. Die rubrieken overlaptten met de decretale onderdelen die een aanmeldingsdossier ten minste moest bevatten. Op die manier garandeerde het gebruik van het sjabloon dat het ingediende dossier volledig was. In het sjabloon was tevens ruimte voorzien voor opmerkingen van de Commissie en het bevatte bovendien de eindbeslissing van de Commissie. Indien men enkel wijzigingen aan het dossier aanbracht ten gevolge van nieuwe regelgeving, volstond het om de wijzigingen aan de hand van een beperkt bijlagesjabloon te bezorgen aan de Commissie. De dossiers moesten per post of per e-mail met ontvangstbevestiging aan de Commissie worden bezorgd. Alle initiatiefnemers die in 2013 en 2014 een voorstel tot aanmeldingsprocedure indienden, maakten gebruik van het (bijlage-)sjabloon. In het (bijlage-)sjabloon konden initiatiefnemers ook aangeven of zij hun dossier wilden komen toelichten op de zitting van de Commissie. In 2014 duiden 20 initiatiefnemers aan dat zij van deze mogelijkheid gebruik wensten te maken, in 2013 maakten 27 initiatiefnemers gebruik van dit recht.

Alle voorstellen werden besproken op een zitting van de Commissie. Indien de initiatiefnemers hun dossier kwamen toelichten, was dit gedeelte van de zitting publiek. De bespreking van de dossiers door de Commissie gebeurde telkens achter gesloten deuren. Initiatiefnemers konden de dag na de zitting telefonisch informeren naar de beslissing van de Commissie en ontvingen die daarna ook schriftelijk, met in bijlage ook het aanmeldingsdossier aangevuld met de opmerkingen van de Commissie.

Bij de beoordeling van de voorstellen tot aanmeldingsprocedure waren er vijf mogelijke eindbeslissingen door de Commissie:

- 1. Goedkeuring zonder opmerkingen (zonder tijdsbeperking)**
Beslissing genomen indien er geen opmerkingen te formuleren waren bij het dossier. De initiatiefnemer kan de aanmeldingsprocedure laten starten.
- 2. Goedkeuring met opmerkingen (zonder tijdsbeperking)**
Beslissing genomen indien er enkel opmerkingen en suggesties ter verbetering bij het dossier kunnen worden gemaakt. De initiatiefnemer kan de aanmeldingsprocedure laten starten.
- 3. Goedkeuring voor een beperkte tijd**
Beslissing genomen indien het dossier elementen bevatte die grondig moesten worden geëvalueerd. De initiatiefnemer kon de aanmeldingsprocedure laten starten, maar moest na het verstrijken van de goedkeuringstermijn opnieuw een dossier aan de Commissie voorleggen.
- 4. Goedkeuring onder voorbehoud (al dan niet met tijdsbeperking)**
Beslissing genomen bij fundamentele bemerkingen bij het dossier van die aard dat ze op eenvoudige wijze konden worden bijgestuurd. De initiatiefnemer liet schriftelijk aan de Commissie weten op welke wijze hij zou tegemoet komen aan het geformuleerde voorbehoud. Na bevestiging door het secretariaat van de Commissie kon de initiatiefnemer de aanmeldingsprocedure laten starten.
- 5. Niet goedgekeurd**
Beslissing genomen bij fundamentele bezwaren bij het dossier. De initiatiefnemer kon de aanmeldingsprocedure niet van start laten gaan.

In een aantal gevallen werd een combinatie van beslissingen gehanteerd; zo werden een aantal dossiers onder voorbehoud voor een beperkte tijd goedgekeurd.

4.3 Cijfers

In 2013 ontving de Commissie in totaal 31 aanmeldingsdossiers, in 2014 werden er 32 dossiers ingediend.

Soort initiatiefnemer	Aantal voorstellen 2013	Aantal voorstellen 2014
Eén schoolbestuur	13	12
Meerdere schoolbesturen	5	7
LOP	13	13

Zowel in 2013 als 2014 werden er duidelijk meer dossiers ingediend door een LOP of door één schoolbestuur dan door meerdere schoolbesturen samen. Het aantal dossiers ingediend door meerdere schoolbesturen nam wel toe, waar dit in 2012 beperkt was tot 1 dossier groeide dit in 2014 aan tot 7 ingediende dossiers.

Onderwijsniveau	Voorstellen 2013	Voorstellen 2014
Basisonderwijs	21	23
Secundair Onderwijs	10	9

24

Net zoals in 2012 kwamen de meeste voorstellen vanuit het basisonderwijs, met 21 aanvragen in 2013 en 23 aanvragen in 2014. In het secundair onderwijs steeg het aantal aanvragen tussen 2012 en 2013 van 8 naar 10. In 2014 werden er 9 dossiers behandeld.

Beslissing	2012			2013			2014		
	BO	SO	Totaal	BO	SO	Totaal	BO	SO	Totaal
Goedkeuring zonder opmerking (zonder tijdsbeperking)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Goedkeuring met opmerking (zonder tijdsbeperking)	3	0	3	6	0	6	6	6	12
Goedkeuring voor een beperkte tijd	1	1	2	2	1	3	8	0	8
Goedkeuring onder voorbehoud (zonder tijdsbeperking)	7	2	9	6	0	6	2	2	4
Goedkeuring onder voorbehoud (met tijdsbeperking)	18	1	19	1	2	3	2	0	2
Niet goedgekeurd	6	4	10	6	7	13	5	1	6
Totaal	35	8	43	21	10	31	23	9	32

Wanneer we kijken naar de beslissingen van de Commissie inzake Leerlingenrechten over de aanmeldingsdossiers valt op dat er in 2014 een toename is van het aantal dossiers zonder tijdsbeperking. In 2014 werden er 12 dossiers goedgekeurd zonder tijdsbeperking. Deze stijging valt mogelijk te verklaren doordat scholen met goedkeuring voor een beperkte tijd zich in 2014 bij het indienen van een nieuw dossier baseerden op het dossier van het jaar voordien en dus niet vanaf nul moesten beginnen.

Het aantal niet-goedgekeurde dossiers steeg in 2013 tot 13, in 2012 bedroeg dit slechts 10. In 2014 viel dit echter terug tot 6.

4.4 Behandeling dossiers

In dit hoofdstuk bespreken we kort de behandeling van de aanmeldingsdossiers door de Commissie inzake Leerlingenrechten. In 2013 maakte de Commissie bij de behandeling van de dossiers een onderscheid tussen opmerkingen en aandachtspunten. Opmerkingen konden van drieërlei aard zijn:

- » Opmerkingen die leidden tot de niet-goedkeuring van het aanmeldingsdossier.
- » Opmerkingen die leidden tot een goedkeuring onder voorbehoud van het aanmeldingsdossier.
- » Opmerkingen die die geen gevolg hadden voor de goedkeuring van het aanmeldingsdossier, maar waarvan de Commissie verwachtte dat er rekening mee werd gehouden bij de uitvoering van de aanmeldingsprocedure.

Daarnaast formuleerde de Commissie ook steeds een aantal aandachtspunten. Deze aandachtspunten waren punten waar de initiatiefnemer best rekening mee kon houden bij de uitvoering van de aanmeldingsprocedure, maar waarvan de Commissie inzake Leerlingenrechten niet expliciet verwachtte dat er uitvoering aan werd gegeven. Het ging hierbij vaak om verduidelijkingen en interpretaties van bepaalde elementen uit het aanmeldingsdossier of om aanbevelingen, bijvoorbeeld om de communicatie vlotter te laten verlopen.

In 2014 werd de werkwijze enigszins aangepast. In het sjabloon aan de hand waarvan de initiatiefnemers het aanmeldingsdossier bij de Commissie inzake Leerlingenrechten moesten indienen, werden elementen voorgedrukt waarbij de Commissie ervan uitging dat de initiatiefnemers er tijdens de aanmeldingsprocedure uitvoering aan zouden geven. Initiatiefnemers hadden wel nog de mogelijkheid om van deze elementen af te wijken. Als dit het geval was, moesten zij dit expliciteren in het aanmeldingsdossier. Bij de behandeling van het aanmeldingsdossier herhaalde de Commissie inzake Leerlingenrechten deze elementen niet meer, tenzij uit het dossier bleek dat de initiatiefnemer afweek van één van deze elementen zonder dit verder te expliciteren.

Naar aanleiding van de aanpassingen aan het inschrijvingsrecht in het decreet betreffende het Onderwijs XXIV, besliste de Commissie inzake Leerlingenrechten om initiatiefnemers met een goedgekeurd aanmeldingsdossier uit één van de voorgaande jaren niet te verplichten een volledig nieuw dossier in te dienen. Wanneer deze initiatiefnemers enkel hun dossier wijzigden naar aanleiding van de nieuwe regelgeving, volstond het voor deze initiatiefnemers om een minisjabloon in te dienen. In dit minisjabloon kwamen enkel de punten aan bod waarvoor de decretale regels gewijzigd waren. In de cijfers hierboven zijn deze dossiers meegerekend als behandeld dossier.

In de inhoudelijke bespreking van de aanmeldingsdossiers hieronder zullen enkel de opmerkingen besproken worden die aanleiding gaven tot een niet-goedkeuring of een goedkeuring onder voorbehoud. Doorgaans werden deze opmerkingen gemaakt wanneer bepaalde elementen van het aanmeldingsdossier niet strookten met de decretale bepalingen of wanneer het dossier niet voldeed aan één van de formele vereisten van een aanmeldingsdossier.

4.4.1. Basisonderwijs

Het aantal – al dan niet onder voorbehoud – goedgekeurde dossiers steeg in 2013 en 2014. Het aantal niet-goedgekeurde dossiers daalde in 2014 tot zes. Een oorzaak hiervan is te vinden in het feit dat de meeste voorgelegde dossiers gebaseerd werden op eerder ingediende dossiers. Ook de reeds eerder beschreven aanpassingen aan het aangeboden model hebben hierin een rol gespeeld.

Wat betreft de dossiers die worden goedgekeurd onder voorbehoud of niet worden goedgekeurd, zijn er verschillende opmerkingen die tot deze beslissing kunnen leiden.

Allereerst kan een dossier niet goedgekeurd worden wanneer het dossier onvolledig is, niet de correcte bijlagen bevat of wanneer er onvoldoende duidelijkheid is over enkele fundamentele elementen, bijvoorbeeld de tijdslijn van de aanmeldingsprocedure.

Daarnaast valt ook op dat er opmerkingen waren die in meerdere aanmeldingsdossiers leidden tot een voorbehoud of afkeuring. Het betrof dan onderstaande decretale bepalingen uit artikel 37 van decreet basisonderwijs waaraan de aanmeldingsprocedures in kwestie niet voldeden.

Artikel 37septies, §1 beschrijft het bepalen van twee contingenten voor de gelijktijdige inschrijving van leerlingen die al dan niet voldoen aan de indicatoren; de berekening van relatieve aanwezigheid van (niet-)indicatorleerlingen, zowel in het werkingsgebied van een LOP als in gemeentes buiten het werkingsgebied van een LOP.

In 2013 werd er in zeven beslissingen specifiek verwezen naar dit artikel. Telkens werd er geduid op de communicatie over deze contingenten aan alle belanghebbenden.

Artikelen 37novies, §§ 1, 2 en 4 beschrijven dat schoolbesturen voorafgaand aan een inschrijvingsperiode de capaciteit moeten bepalen voor hun scholen; aan wie en wanneer een schoolbestuur de vastgelegde capaciteiten communiceert; dat een schoolbestuur elke bijkomende inschrijving weigert wanneer de capaciteit overschreden wordt.

In 2013 werd er in drie beslissingen van de Commissie verwezen naar door een LOP gemaakte afspraken, waarin werd bepaald dat schoolbesturen inschrijvingen voor het lopend schooljaar tijdens de aanmeldingsperiode konden weigeren. De Commissie merkte op dat deze LOP-afpraak niet conform de decretale bepalingen was. In zes beslissingen werden er opmerkingen gemaakt over het bekendmaken van de vastgelegde capaciteit aan alle belanghebbenden. Zo werd er in deze dossiers o.a. opgemerkt dat er onvoldoende communicatie was naar de ouders van broers en zussen van reeds ingeschreven leerlingen die buiten de gemeente wonen en dat het aangewezen is om te werken met een systeem van ontvangstbevestiging. Er was één beslissing waar het schoolbestuur een capaciteit wenste te bepalen per pedagogische eenheid in het buitengewoon basisonderwijs, wat niet toegestaan is volgens het decreet.

In 2014 waren er slechts twee beslissingen waarin werd verwezen naar het communiceren van de vastgelegde capaciteit. Bij één dossier was er sprake van een capaciteit anderstalige nieuwkomers die lager was dan het decretale minimum.

Artikel 37duodecies, §2 beschrijft hoe inschrijvingen door vrijgekomen plaatsen of verhoogde capaciteit gebeuren met respect voor de volgorde van de niet-gerealiseerde inschrijvingen.

In 2014 waren er twee dossiers die niet aan de decretale bepalingen in deze paragraaf voldeden. De Commissie merkte in één aanmeldingsdossier op dat de mogelijkheid om een wissel van twee gunstig gerangschikte kinderen door te voeren niet conform bovengenoemd artikel was. In een ander dossier merkte de Commissie op dat de volgorde van niet-gerealiseerde inschrijvingen voor kleuters geboren in het meest recente kalenderjaar gerespecteerd moest worden tot en met dertig juni van het schooljaar waarop de inschrijving betrekking heeft.

Artikel 37vicies semel, §1 schrijft voor dat in het werkingsgebied van een LOP de aanmeldingsprocedure bij dubbele meerderheid door het LOP moet worden goedgekeurd.

In 2013 waren er zeven dossiers waar niet werd voldaan aan de decretale bepaling in verband met de goedkeuring van de aanmeldingsprocedure bij dubbele meerderheid door het LOP. De Commissie maakte zowel een voorbehoud bij het ontbreken van de goedkeuring van het volledige aanmeldingsdossier door het LOP als bij het ontbreken van de correcte goedkeuring door het LOP van gemaakte afspraken binnen het dossier – bijvoorbeeld de afspraken over de gehanteerde ordeningscriteria.

In 2014 maakte de Commissie twee keer een voorbehoud op het ontbreken van de goedkeuring bij dubbele meerderheid door het LOP van het volledige aanmeldingsdossier. Daarnaast was er een dossier waar de goedkeuring door het LOP van de gehanteerde tijdslijn voor de aanmeldingsprocedure ontbrak en een aanmeldingsdossier buiten het werkingsgebied van het LOP waar niet door ieder schoolbestuur dat deelneemt aan de aanmeldingsprocedure een goedkeuring aan het dossier was toegevoegd.

Artikel 37vicies quater beschrijft dat de periode waarbinnen de ouders de aangemelde leerling kunnen inschrijven minimaal vijftien schooldagen duurt; dat deze periode voor ouders die door het vrijkomen van plaatsen een inschrijving kunnen realiseren minstens vijf schooldagen moet duren; dat het recht op inschrijving vervalt als de ouders geen gebruik maken van de mogelijkheid tot inschrijving; dat het recht op inschrijving vervalt als blijkt dat de leerling niet voldoet aan de door de ouders opgegeven ordeningscriteria. In 2013

had de Commissie in vier aanmeldingsdossiers opmerkingen over de voorziene duur van de periode waarin de leerlingen konden worden ingeschreven, nadat de ouders melding hadden gekregen van de gunstige ordening. Zowel het niet respecteren van de minimale duur van de inschrijfperiode van 15 schooldagen voor de initieel gunstig geordende leerlingen als de minimale periode van vijf schooldagen voor de niet-initieel gunstig geordende leerlingen gaf aanleiding tot deze opmerkingen.

In 2014 had de Commissie slechts bij één dossier een opmerking over het niet respecteren van de minimale duur van de inschrijfperiode voor niet-initieel gunstig geordende leerlingen. In een ander dossier werd er een voorbehoud gemaakt omdat de initiatiefnemer de minimale inschrijvingsperiode niet respecteerde voor de voorrangsgroepen. In een derde dossier merkte de Commissie op dat het recht op inschrijving niet vervalt wanneer de ouders geen of onvolledige informatie verschaffen over het al dan niet in het bezit zijn van een inschrijvingsverslag voor het buitengewoon onderwijs.

In alle aanmeldingsdossiers van 2013 en 2014 die niet waren goedgekeurd of goedgekeurd waren onder voorbehoud, was er minstens een van de hierboven beschreven elementen opgenomen bij de opmerkingen van de Commissie inzake Leerlingenrechten.

4.4.2 Secundair onderwijs

Het aantal aanmeldingsdossiers secundair onderwijs lag in 2013 en 2014 lager dan het aantal aanmeldingsdossiers basisonderwijs. Opvallend is dat er in 2013 van de 10 voorgelegde dossiers secundair onderwijs 7 niet werden goedgekeurd toen ze voor de eerste keer werden behandeld. In 2014 was er slechts 1 dossier secundair onderwijs dat niet werd goedgekeurd.

Net zoals bij de aanmeldingsdossiers basisonderwijs kan een dossier niet goedgekeurd worden wanneer het dossier onvolledig is, niet de correcte bijlagen bevat of er onvoldoende duidelijkheid is over enkele fundamentele elementen van de aanmeldingsprocedure.

Daarnaast verwijst de Commissie in haar beslissingen naar de decretale bepalingen in artikel 110 van de Codex Secundair Onderwijs die niet gerespecteerd werden in de voorgelegde aanmeldingsdossiers.

Artikel 110/2, §2 beschrijft dat afspraken over voorrangperiodes binnen het werkingsgebied van een LOP gemaakt worden binnen het LOP; dat scholen buiten het werkingsgebied van een LOP de voorrangperiodes bepalen in overleg met de schoolbesturen van alle scholen binnen dezelfde gemeente; dat deze afspraken gecommuniceerd worden aan alle belanghebbenden.

In 2013 was er een aanmeldingsdossier waarbij de Commissie opmerkingen had over het voorrangrecht van de voorrangsgroepen. De Commissie merkte op dat het schoolbestuur ervoor opteerde om de capaciteiten te bepalen op het niveau van de scholencluster; dat gelet op de definities van de begrippen 'school' en 'vestigingsplaats' de mogelijkheid om de capaciteit te bepalen op het niveau van scholencluster niet voorzien was.

Artikel 110/6 beschrijft dat een school in specifieke gevallen voorrang kan verlenen aan leerlingen bij de overgang van basisonderwijs naar het eerste leerjaar van de eerste graad van het gewoon secundair onderwijs; dat deze voorrang bij dubbele meerderheid moet worden goedgekeurd door het LOP na positief advies bij meerderheid van de schoolbesturen basisonderwijs of het LOP basisonderwijs.

In 2013 merkte de Commissie in een dossier op dat er geen positief advies van het LOP basisonderwijs was voor het verlenen van voorrang aan leerlingen bij de overgang van het basisonderwijs naar het secundair onderwijs.

Artikel 110/7 beschrijft dat een schoolbestuur voor al zijn scholen in het werkingsgebied van een LOP twee contingenten bepaalt; hoe het opvullen van de vrije plaatsen in deze contingenten gebeurt; dat het LOP of

een schoolbestuur buiten het LOP voor de start van de inschrijvingen afspraken maakt over de relatieve aanwezigheid in het werkingsgebied of deelgebieden ervan; welke de indicatoren zijn.

In 2013 was er een dossier waarin de Commissie opmerkte dat een schoolbestuur de leerlingen niet ordende met het oog op een evenredige verdeling in de gemeente. De Commissie oordeelde dat dit niet strookte met de decretale bepalingen hieromtrent.

Artikel 110/9, §5 beschrijft wie de vastgelegde capaciteit bepaalt en op welke momenten de communicatie hierover ten minste gebeurt.

In 2014 maakte de Commissie in twee dossiers een voorbehoud bij de communicatie over het aantal vrije plaatsen aan de ouders en andere belanghebbenden. Zo werd er onder andere opgemerkt dat de capaciteit gecommuniceerd moet worden voor de start van de reguliere inschrijvingsperiode en dat ook ouders met kinderen die naar een basisschool van een ander net gaan geïnformeerd moeten worden over de aanmeldingsprocedure.

Artikel 110/13, §2 zegt dat de Vlaamse Regering het model bepaalt waarmee het schoolbestuur de niet-gerealiseerde inschrijving meedeelt aan de ouders.

In 2013 werden er twee dossiers niet goedgekeurd omdat onder meer de plaats van de betrokken leerling onder de niet-gunstig gerangschikte leerlingen niet op de melding van niet-gunstige rangschikking stond.

Artikel 110/21, §1 beschrijft dat de aanmeldingsprocedure in gemeentes waar een LOP aanwezig is, bij dubbele meerderheid door het LOP moet worden goedgekeurd. In 2013 ontbrak bij twee aanmeldingsdossiers secundair onderwijs de formele goedkeuring met dubbele meerderheid van het LOP. In 2014 was er een dossier waarbij de Commissie opmerkte dat ze nog geen definitief verslag van het LOP had ontvangen over de goedkeuring van de aanmeldingsprocedure. In een ander dossier ontbrak de goedkeuring van de schoolraad.

Artikel 110/22, §§1, 2 en 4 beschrijft hoe de aangemelde leerlingen geordend worden binnen hun groep na het bereiken van de vooraf bepaalde capaciteit; dat de aangemelde leerlingen geordend moeten worden met het oog op een evenredige verdeling. In 2013 waren er drie voorgelegde dossiers in strijd met deze decretaal bepaalde ordeningscriteria. Eén dossier had leeftijd als ordeningscriterium; een ander dossier hanteerde het ordeningscriterium toeval niet in combinatie met de ordeningscriteria schoolkeuze of chronologie; in een derde dossier werd er niet geordend met het oog op een evenredige verdeling indicatorleerlingen/niet-indicatorleerlingen.

Artikel 110/24, §2 beschrijft dat de periode waarbinnen de ouders de aangemelde leerling kunnen inschrijven minimaal vijftien schooldagen duurt; dat deze periode – voor ouders die door het vrijkomen van plaatsen een inschrijving kunnen realiseren – minstens vijf schooldagen moet duren. In 2013 was er bij twee niet goedgekeurde aanmeldingsdossiers een opmerking over de duur en de communicatie over de inschrijvingsperiode. Bij het ene dossier handelden de opmerkingen over de inschrijvingsperiode na de aanmeldingsperiode, die niet voldeed aan de vereiste dat ouders minstens vijftien schooldagen de tijd moeten krijgen om de inschrijving te realiseren; bij het andere dossier was er geen inschrijvingsperiode van vijf schooldagen voorzien voor de leerlingen die initieel niet-gunstig gerangschikt waren.

